

Budgie Internationaal

De Zwitserse en Ierse connectie

Algemene inleiding

In een serie van drie artikelen beschrijf ik mijn reizen naar Würenlos (Zwitserland), Killeagh (Ierland) en het Europa Championat in Karlsruhe (Duitsland). Diverse onderwerpen komen aan bod waarbij de rode draad de vogels van de Zwitserse kweker Daniel Lütolf zijn. In deel I gaat het over de verkoopvogels van Lütolf aan Jos Reijnders (Ierland). In deel II zien wij de vogels van Jos Reijnders en worden er met deze gekochte vogels theoretische koppelingen gemaakt. Deel III geeft een impressie van de Lütolf vogels op de tentoonstelling.

Deel I: Impressie van de verkoop vogels van Daniel Lütolf aan Jos Reijnders. Door: Peter van Amelsvoort

De reis naar Würenlos

Voor de tweede keer kreeg ik een uitnodiging van Jos Reijnders om samen met hem een bezoek te brengen aan Daniel Lütolf in Zwitserland, een reis van 1600 kilometer. Om 7.45 uur was ik in Nijverdal om Jos op te halen bij zijn ouders. De reis ging richting Twente, de grens over en daarna de autobaan richting Oberhausen, Koln, Karlsruhe en Freiburg. Voor de Zwitserse grens nog snel een vignet gehaald, zodat de grenscontrole soepel verliep. Via Basel ging het richting Zürich, tijdig vonden wij de afslag Würenlos, waar de temperatuur behoorlijk opliep toen wij met een wegopbreking van doen kregen. Rond een uur of 16.30 vonden wij eindelijk een restaurant waar een koel Zwitsers biertje voor de nodige verkoeling zorgde. Een plaatselijke restaurant bezoeker was zo vriendelijk om met ons mee te rijden en ons bij Daniel Lütolf te brengen aan de Tannenwiesen.

Het extreem warme weer was wel een punt van zorg, zeker omdat de airco van de auto defect was. Vogels vervoeren onder die omstandigheden, 8 tot 9 uur rijden met temperaturen boven de 30 graden, is niet zonder risico en ook niet echt diervriendelijk. We hebben dan ook de nodige voorzorgsmaatregelen genomen.

Op het tijdstip dat wij het hok in gingen (18.00 uur) waren de vogels nog niet al te actief en de temperatuur dusdanig hoog dat de vogels zich niet op hun best konden presenteren. We lieten ze dan ook met rust en probeerden een eerste selectie te maken van de vogels die wij later die avond beter zouden bekijken. Hoge temperaturen hebben het voordeel dat je de vogels in beeld krijgt die hun min punten niet meer kunnen

camoufleren. Deze eerste indruk kan goed gebruikt worden op het moment dat je tot een definitieve koop besluit of een bepaald span wilt kopen. Indien beide vogels hun min punten hebben laten zien is dit een aardige indicatie.

Fotograferen van vogels

De kwaliteit van de Lütolf vogels is op zijn website goed te zien, hij maakt foto's uit verschillende hoeken en in diverse stadia (leeftijd fasen). Het fotograferen van vogels is een kunst op zich. Ik heb hier wel enkele kritische geluiden over gehoord, maar wat wij zaterdagmorgen voor geschoteld kregen deed zeker niet onder voor de foto's op zijn website. Het goed kunnen fotograferen van vogels heeft ook zeker van doen met het gedrag van de kweker. Daniel benaderd zijn vogels op een hele rustige manier en naast het vastleggen van showkwaliteiten, zoals het gooien van de kopbevedering, is Lütolf een meester in het trainen van zijn vogels. André Vermeir (België) heeft dit kunststukje ook in de vingers. De vogels blijven perfect zitten in een zwart geverfde tentoonstellingskooi zonder voorfront en gaan rustig op commando op het keurstokje zitten om terug gebracht te worden naar de volière. Op deze manier zijn de vogels dus goed geprepareerd voor de show, de verkoop en het fotograferen. Het is feitelijk de ideale PR voor de vogels en zijn kweker. Te vaak komen wij nog vogels tegen die slecht voorbereid op een show komen en onrustig door de kooi lopen. Het zal duidelijk zijn dat het maken van een foto dan een ramp is. Open keuringen hebben dan ook een positief effect, doordat kwekers elkaar wijzen op de noodzakelijke showtraining i.p.v. dat de keurmeester kritiek krijgt. Op veel sites komen de vogels dan ook niet tot hun recht en is er van PR ook geen sprake.

Het conditioneren van de vogels was ook zo'n kritisch punt wat wij bij Daniel ter sprake brachten. Wie hem bezig ziet met zijn vogels, vooral de aandacht die hij aan de details besteedt, is misschien verbaasd als hij vogels van Daniel ziet waarbij er één of enkele spots te weinig zijn weggehaald. Daniel heeft in zijn maskers veel dubbele spots, deze spots zitten bijna op dezelfde plaats. Op het moment dat hij deze spots trekt heeft hij de ervaring opgedaan dat de andere spot ook valt binnen 24 uur. Dit risico wenst hij niet te nemen, een extra spot is ook een fout maar misschien minder ernstig dan het missen van een hoofdsport. Hij heeft dan ook een voorkeur voor het knippen van de maskers, dit levert wel eens problemen op met de zwaar bezette maskers.

Budgie Internationaal

'Charme, Grosse und Ausstrahlung in Harmonie'

De aankondiging op zijn website 'Charme, Grosse und Ausstrahlung in Harmonie' heeft Lütolf in zijn vogels dominant weten vast te leggen. Hij is voorstander van het regelmatig invoeren van nieuw bloed, wat dat betreft zou je hem de Harry Brian van de 21ste eeuw kunnen noemen. Wat ik persoonlijk een van de beste eigenschappen in zijn topvogels vind is de geweldige nekpartij in combinatie met de wigvorm. Dit kunststukje weten alleen de groten in de hobby te realiseren. Brede, plompe vogels (zwaar in de broekbevedering) en lange vogels met een 'potloodmodel' zijn er genoeg. Verder heeft hij naast de extreem diepe maskers ook een opvallende kopbevedering op zijn vogels. Deze harige bevedering geeft een bijzonder effect op de lengte en de richting van de kopbevedering. Lütolf heeft iets extra's aan de vogels weten toe te voegen. Wie zich bezig heeft gehouden met het fokken van hoenders herkent daarin het bijzondere van de 'Hollandse kuifhoenders', op de kuikens is een verdikking van de schedel te zien, ook bij de Lütolf vogels is deze aanzet bij de top jongen te herkennen, natuurlijk niet in die mate als bij de kuifhoenders. Ook zijdehoenders hebben een haarachtige bevedering, de hennen zijn goede moeders en hebben een sterke broeddrang, mogelijk is er een link tussen deze eigenschappen.

De aan- en verkoop

Het verkopen van vogels gaat bij Lütolf net als bij andere topkwekers niet vanzelf. Zoals ik al eerder aangaf gebruikt hij regelmatig aangekochte vogels, zo kwamen wij dit jaar vogels tegen van De Beer (Zuid Afrika), Brian Sweeting (UK) en W. Kohout (Oostenrijk). Nadat deze outcrossen gebruikt zijn, worden ze een uitzondering daar gelaten verkocht. Vogels die in andere volières natuurlijk ook bruikbaar zijn. Jos Reijnders deed er zijn voordeel mee. Persoonlijk was ik niet naar een dergelijke outcross op zoek. Ik had meer belang bij een vogel uit zijn Spangle lijn. Een door hem aangeboden grijze Spangle man met Jo Mannes achtergrond en een kobalt pop met brede schouders en een diep masker heb ik uiteindelijk laten zitten. Niet om de kwaliteiten maar zo heeft de koper zo zijn overwegingen die erg verschillend kunnen zijn. Ik noem er enkele:

a) Kopen om de basis te verbreden, de koper heeft dan belang om meerdere vogels van een kweker in zijn bezit te krijgen. De koper is dan minder gefocust op kwaliteit, maar heeft behoefte aan keuze mogelijkheden

(brede basis). Dit vogels worden dan vaak gebruikt voor de compensatie kweek.

b) Kopen om een stam op te zetten, enkele mannen en meerdere poppen zijn dan nodig om een lijn op te zetten en de eigenschappen van de vogels te behouden.

c) Kopen om een bepaalde eigenschap, die de verkoper dominant in zijn stam heeft zitten, te gebruiken om de eigen vogels te verbeteren. Vaak kom je kopers tegen die uiteindelijk niet met de eigenschappen die ze nodig hebben thuis komen. Veel kopers hebben de neiging om vogels te kopen die de eigenschap bezitten die de koper aanspreekt, veelal is dat de eigenschap die de koper thuis al heeft zitten.

d) Kopen van één of meerdere vogels uit een bloedlijn van de kweker. De koper weet dan vrij goed waar hij naar op zoek is. De verkoper is, bij goed overleg vooraf, op de hoogte of hij de koper van dienst kan zijn. De bloedlijn (genotype) is dan bepalend en minder de uiterlijke kwaliteiten (fenotype).

e) Kopen om de eigen lijn op te frissen, dit kan als bij c) gericht zijn op een bepaalde eigenschap. Maar veelal gaat het er om de vruchtbaarheid te vergroten en de negatieve effecten van de inteelt (de selectie fouten) te compenseren c.q. maskeren. Een keuze voor een all-round vogel kan dan passend zijn.

Voor Jos Reijnders die de afgelopen jaren meerdere uitstekende vogels bij Lütolf heeft kunnen kopen was a) en d) dit keer aan de orde. Bovenstaande moet natuurlijk niet te star worden opgevat, het gaat om achterliggende denkwijze en keuzebepaling. De door hem gekochte vogels worden in beeld gebracht, voorzien van commentaar door een tweetal bevriende kwekers, Bertus Kremer (penningmeester OGC) en Rein Dul (topkweker uit Marum).

De vogels welke hieronder beschreven worden staan afgebeeld in de fotocollage op blz. 22.

1) 314-125-2005 hemelsblauwe Aust.bonte man (kweek Lütolf, eigenaar J. Reijnders). Duidelijk de beste (overjarige) man op dit moment, zit met name in zijn kopkwaliteiten, een modern gezicht. De verhouding kop-lichaam niet helemaal ideaal, zou iets meer body mogen hebben. Prima bevedering en ook compleet.

2) 242-125-2006 hemelsblauwe man (kweek Lütolf, eigenaar J.Reijnders). Jonge vogel is net begonnen met

Budgie Internationaal

zijn kopruï, iets flecky. Deze vogel krijgt een hoge kop en heeft een lange bevedering. Actieve vogel, de richting van de bevedering vanuit de washuid zou nog iets meer naar beneden mogen.

3) 244-125-2006 hemelsblauwe man (kweek Lütolf, eigenaar J.Reijnders). Jonge vogel, ook net in de jeugdruï, enkele spots geruid. Deze vogel neemt diverse houdingen aan, daardoor lijkt hij soms wat gedrongen, op andere momenten een prima presentatie. De nekpartij is prima en het beste onderdeel van deze vogel, de bevedering is zacht en heeft voldoende lengte. Vanuit de washuid zou de bevedering ook nog iets meer naar beneden mogen lopen.

4) 092-125-2006 grijsgroene man (kweek Lütolf, eigenaar J.Reijnders). Baby vogel die nog niet aan de jeugdruï is begonnen. Een lange vogel met een grote poten/ bottenstructuur, ook deze vogel heeft een lange bevedering en een mooie ooglijn. Model en breedte is wat minder, maar dit kan mogelijk na de rui nog verbeteren.

5) 253-125-2006 donkergroene cinnamon man (kweek Lütolf, eigenaar J.Reijnders). Baby vogel, zit tegen de jeugdruï aan. Ook dit is een lange vogel met grote poten en wat minder model. Krijgt wel een hoge kop en de achtervulling is goed, vanuit de washuid iets te weinig naar beneden

6) 203-125-2004 grijze violet factorige cinnamon pop (kweek Lütolf, eigenaar J.Reijnders). Een vogel met een prima model en stokstand, ook de nekpartij valt op bij deze vogel. Kwaliteitsvogel die in de kweek waarschijnlijk niet te gemakkelijk zal zijn.

7) 134-125-2006 grijze opaline cinnamon pop (kweek Lütolf, eigenaar J.Reijnders). Jonge vogel, die al verder is in de rui, spots en kopruï al gehad. Leuke pop om mee te kweken, goede bevedering en mooie ronde spots, de bevedering vanuit de washuid loopt mooi naar beneden. De borst zou iets breder en ronder mogen zijn.

8) 14-XB1-2004 grijze opaline pop (kweek De Beer Zuid Afrika, eigenaar J.Reijnders). Forse vogel, goed formaat en volume. Vogel met een mooi masker en spots, een prima onderbevedering en de bevedering is goed aangesloten.

Wat kan een kweker verkopen, niet alleen de kwaliteit van de topvogels zijn bepalend, dat wat te koop wordt aangeboden is voor de koper een belangrijke

graadmeter voor de kwaliteit. Lütolf is in staat om vogels van een hoge kwaliteit te laten gaan, zelfs enkele topvogels, dit zonder zich leeg te verkopen. Het is duidelijk dat hij natuurlijk een breed assortiment heeft, maar ook van bepaalde vogels minimaal 2 jongen voor eigen gebruik wenst aan te houden. De hemelsblauwe Australisch bonte man heeft zich in de kweek uitstekend bewezen en kan dan verkocht worden, mogelijk dat de twee teentjes die deze man miste (dus niet bruikbaar voor de show) er voor zorgde dat deze man mocht vertrekken. De prijs voor een bewezen man, waarbij er beter zicht is op het geno- en fenotype is natuurlijk hoger dan voor een baby.

Problemen in de hobby

Een laatste punt waar wij met Daniel over hebben gesproken zijn de huidige veerproblemen, vooral bij de kwaliteitsvogels. We hadden niet de tijd om hier uitvoerig met hem over te discussiëren. Dit probleem heeft echter wel onze interesse als (relatieve) beginner. Wij zijn beide eigenlijk wel geschrokken van deze problemen bij onze herstart in de hobby. Met Han Schrijver heb ik het daar in Kassel op de AZ Schau in 2005 ook kort over gesproken. Een onderzoek of enquête onder leden zou mogelijk wat meer richtlijnen en adviezen kunnen geven. Mogelijk dat de NGC daar het initiatief in zou kunnen nemen. Volgens D. Lütolf gaat het bij deze veerproblemen om een genetisch probleem. Op de recentelijk gehouden clubshow in Hapert 2006 was er een lezing van B. Plooyer (niet praktiserend dierenarts, werkzaam in de farmaceutische industrie) waarbij hij concludeerde dat het bij staartloosheid niet om een mutatie gaat, maar om het polyoma virus, zoals bekend de veroorzaker van de kruiperziekte (French Moult). Voeding en vederstructuur kunnen wel een rol spelen bij de gevolgen van het virus (mate van uitbraak) maar feitelijk draait het om de mate van immuniteit of de afwezigheid hiervan.

In deel II geeft Jos Reijnders aan wat zijn overwegingen bij de koop zijn geweest en worden mogelijke paringen met zijn eigen vogels overwogen en in beeld gebracht.

